

જીલ્લા કૃષિ હવામાન એકમ (DAMU)

ગ્રામીણ કૃષિ મૌસમ સેવા (GKMS)
કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, જૂનાગઢ કૃષિ યુનીવર્સિટી
અમરેલી-૩૬૫૬૦૧
ફોન નં. ૦૨૭૯૨ ૨૨૭૧૨૨

(જૂનાગઢ કૃષિ યુનીવર્સિટી અને ભારત મૌસમ વિભાગ દ્વારા સંપન્ન)

આઝાદી
કા
અમૃત મહોત્સવ

#AmritMahotsav

અહીં ક્લિક કરી કૃષિ હવામાન બુલેટીન અંગે આપના પ્રતિભાવ અવશ્ય જણાવો

અમરેલી જીલ્લાના તાલુકાઓ મુજબની હવામાન આધારિત કૃષિ સલાહ માટે ટેલીગ્રામ અથવા

વોટ્સએપ ગ્રુપમાં જોડાવા અહીં ક્લિક કરો

અમરેલી કૃષિ હવામાન બુલેટીન ક. ૦૮૬/૨૦૨૩

તા. ૩૦-૧૦-૨૦૨૩

પાછલા અઠવાડિયાનું અમરેલીનું હવામાન

હવામાન પરિબલો	24-10-23	25-10-23	26-10-23	27-10-23	28-10-23	29-10-23	30-10-23
૧ વરસાદ (મી.મી.)	0	0	0	0	0	0	0
૨ મહત્તમ તાપમાન (°સે.)	36.5	36.0	36.8	36.3	35.4	35.6	35.5
૩ લઘુત્તમ તાપમાન (°સે.)	22.8	23.1	22.0	21.7	20.9	21.2	21.2
૪ મહત્તમ ભેજ સવાર (%)	88	76	74	76	84	84	44
૫ લઘુત્તમ ભેજ બપોર (%)	23	20	19	22	24	20	22
૬ પવનની ગતિ (કિ.મી./કલાક)	6.9	6.2	5.9	5.7	5.4	5.2	5.7
૭ વાદળની સ્થિતિ (ઓકટા) ૮ માંથી	0	0	0	0	1	0	1

અમરેલી જીલ્લાની તા. 31/10/2023 થી 04/11/2023 ની હવામાન આગાહી:

#	હવામાન પરિબલો	31/10/2023	01/11/2023	02/11/2023	03/11/2023	04/11/2023
૧	વરસાદ (મી.મી.)	0	0	0	0	0
૨	મહત્તમ તાપમાન (°સે.)	36	36	36	36	36
૩	લઘુત્તમ તાપમાન (°સે.)	20	21	21	21	21
૪	મહત્તમ ભેજ સવાર (%)	43	40	38	42	37
૫	લઘુત્તમ ભેજ બપોર (%)	20	23	21	19	17
૬	પવનની ગતિ (કિ.મી./કલાક)	10	11	11	11	12
૭	પવનની દિશા (ડિગ્રી)	116	101	70	112	79
		પૂર્વ અગ્નિ	પૂર્વ	પૂર્વ ઇશાન	પૂર્વ અગ્નિ	પૂર્વ
૮	વાદળની સ્થિતિ (ઓકટા) ૮ માંથી	0	0	0	1	0

નોંધ: આ આગાહી સમગ્ર જીલ્લાની સરેરાશ હોય છે એટલે તેને કોઈ પણ એક જગ્યા માટે લાગુ કરવી નહિ.

હવામાન
સારાંશ

અમરેલી જીલ્લામાં આગામી ૫ દિવસ દરમિયાન હવામાન આંશિક ભેજવાળું અને આંશિક વાદળછાયું અથવા ચોખ્ખું રહેવાની શક્યતા છે. મહત્તમ તાપમાન ૩૬ °સે અને લઘુત્તમ તાપમાન ૨૦-૨૧ °સે જેટલું રહેવાની શક્યતા છે. તા. ૩૧ ઓક્ટોબર થી ૦૪ નવેમ્બર દરમિયાન વરસાદની કોઈ શક્યતા નથી. મહત્તમ પવનની ગતિ સામાન્ય, અંદાજિત ૧૦-૧૨ કિમી/કલાક સુધી ની રહેવાની શક્યતા છે. પવનની દિશા પૂર્વ થી અગ્નિ સુધીની રહેવાની શક્યતા છે.

આગોતરું અનુમાન: તા. ૦૫ થી ૦૯ નવેમ્બર દરમિયાન સૌરાષ્ટ્ર વિસ્તારમાં હવામાન આંશિક વાદળાયું તેમજ આંશિક ભેજવાળું રહે તેવી શક્યતા છે, તા. ૦૭ થી ૦૯ નવેમ્બર દરમિયાન સૌરાષ્ટ્ર વિસ્તારમાં ભેજનું અને વાદળામાં વધારો થાય તેવી શક્યતા છે, એકલ દોકલ વિસ્તારોમાં હળવા વરસાદની શક્યતા છે. મહત્તમ તાપમાન ૩૪-૩૮ °સે અને લઘુત્તમ તાપમાન ૨૦ થી ૨૩ °સે રહેવાની શક્યતા છે.

સામાન્ય કૃષિ સલાહ	<p>→ જીવાતોના નિયંત્રણ માટે પ્રકાશ પિંજર મુકવા. પ્રકાશ પિંજરના બલ્બ નીચે પાણીથી ભરેલ ટબલર (વાસણ) માં રોગ દવા અથવા કેરોસીન નાખવું જેથી જીવાતના કૂદા પ્રકાશમાં આકર્ષાય અને નીચેના દ્રાવણમાં પડી મૃત્યુ પામે.</p> <p>→ ચણાનું વાવેતર ૨૫-૨૬ ઓક્ટોબર બાદ જ્યારે દિવસનું સરેરાશ તાપમાન ઘટીને ૨૫ થી ૩૦° સે. થાય ત્યારે કરવું હિતાવહ છે. (આગામી અઠવાડિયા માં આ તાપમાન ૩૦ થી ૩૨ સે રહેવાનું હોય ચણાના વાવેતર માટે સાનુકુળ કહી શકાય નહિ.)</p> <p>→ ઘઉંનું વાવેતર મહત્તમ તાપમાન ૩૨ થી ૩૪ °સે. અને લઘુત્તમ તાપમાન ૧૮ થી ૨૦ °સે. જેટલું નીચું જાય ત્યારે કરવું જોઈએ.</p> <p>→ સજીવ/ ગાય આધારિત/પ્રાકૃતિક/ ઓર્ગેનિક ખેતી અપનાવી પર્યાવરણ, સ્વાસ્થ્ય અને જમીન સુરક્ષા માટે યોગદાન આપવું.</p> <p>→ સજીવ ખેતી માટે વનસ્પતિજન્ય દવાઓ, જૈવિક જંતુનાશકો (દા. ત. બ્યુવેરીયા બેસીયાના, બેસિલસ થુરેન્જીસ, મેટારીજીયમ), જૈવિક કૂગનાશકો (ટ્રાયકોડર્મા, સ્યુડોમોનાસ), ફેરોમેન ટ્રેપ, પ્રકાશ પિંજર, જૈવિક ખાતરો, ગાય આધારિત ખેતી, પ્રાકૃતિક ખેતી, ઝીરો બજેટ ખેતી વગેરે અપનાવી શકાય.</p> <p>→ બીજા અઠવાડિયામાં અમુક વિસ્તારોમાં હળવા વરસાદની શક્યતા હોવાથી ખેડૂતોએ સાવચેત રહેવું, ચોમાસું પાકોની વહેલી તકે કાપણી તેમજ ગ્રેશિંગ કરવું, જો પરિપક્વ ન હોય તો મુલતવી રાખવું, કાપણી કરેલ પાકને સલામત સ્થળે પહોચાડવો.</p>
--------------------------	--

SMS

→ કપાસમાં ગુલાબી ઈયળના નિયંત્રણ માટે હેક્ટરે ૪૦ થી ૪૫ ફેરોમેન ટ્રેપ લગાડવી.

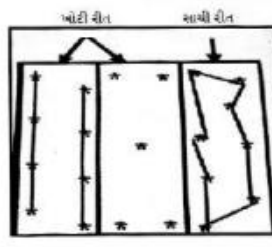
પાક મુજબ કૃષિ સલાહ

પાક	પાક અવસ્થા	કામગીરી / જાત / રોગ/ જીવાત	કૃષિ સલાહ
અજમો	ખેત આયોજન અને જાત પસંદગી	જમીનની તૈયારી	<ul style="list-style-type: none"> જમીનની ૨ થી ૩ આડી ખેડ કરી સમાર મારી ખેતર તૈયાર કરવું. પાયાના ખાતર તરીકે ૪૪ કિ.ગ્રા. ડી.એ.પી. અને ૨૬ કિ. ગ્રા. યુરિયા જમીન ચકાસણી અહેવાલ પ્રમાણે જરૂરિયાત મુજબ આપવું.
		વાવેતર	<ul style="list-style-type: none"> નવેમ્બરના પ્રથમ પખવાડીયામાં વાવેતર કરવું. સુધારેલ જાતો: ગુજરાત અજમો-૧, ૨ હેક્ટર દીઠ બીજની વાવણી ૧.૫ થી ૨.૦ કિ.ગ્રા. ૩૦-૪૫ સે.મી.ના ગાળે વાવણી કરવી. વાવણી બાદ તુરંત જ હળવું પિયત આપવું. અસરકારક નીંદણ નિયંત્રણ માટે પેન્ડીમીથાલીન ૩૦ ઇસી ૩.૩૩ લીટર/હે. દવાનો ઉપયોગ વાવણી બાદ તુરંત જ વરાપ અવસ્થાએ પાક ઉગ્યા પહેલાં ૨-૩ દિવસમાં છંટકાવ કરવો.
રાઈ/ રાયડો	ખેત આયોજન અને જાત પસંદગી	મિશ્ર પાક	<ul style="list-style-type: none"> રાઈ (૩.૫ કિગ્રા) +૨જકાનું બિયારણ (૫ કિગ્રા) મિશ્ર કરી ચાસમાં વાવી શકાય અથવા રાઈને પ્રથમ પિયત આપતી વખતે ૨જકાનું ૫ કિગ્રા બિયારણ પુંખી (છાંટી)ને વાવી શકાય.
મગફળી (ચોમાસું)	પાક અવસ્થા	કાપણી	<ul style="list-style-type: none"> મગફળી પરિપક્વ થાય એટલે પાણી ઉતરી ગયા બાદ તુરંત જ જમીનમાં પૂરતો ભેજ હોય ત્યારે ઊભડી પ્રકારની મગફળીના છોડ ખેંચીને ઉપાડી લેવા, જ્યારે અર્ધ-વેલડી અને વેલડી મગફળીને પહેલા બળદથી કરબ (રાંપ) અથવા તો ટ્રેક્ટરથી રાંપ મારી છોડ ભેગા કરી લઈ, નાના નાના પાથરા (ઢગલા) ખેતરમાં કરી ૬ થી ૭ દિવસ સુધી સૂર્યપ્રકાશમાં સૂકવવા દેવા.

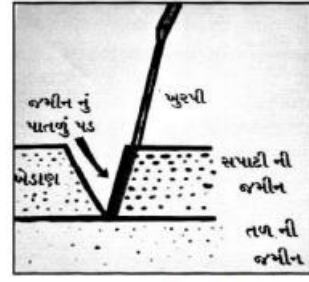
શિયાળુ / રવિ
પાકો

સામાન્ય કૃષિ
સલાહ

જમીન ચકાસણી

આકૃતિ-૧ : ખેતરના વિસ્તાર મુજબ
જમીનના નમૂના લેવાના સ્થળ નક્કી કરવા.

આકૃતિ-૨ : જમીનનો નમૂનો
લેવાની રીત

- જમીન ચકાસણી એ ખેત આયોજનનું ખુબ મહત્વનું પાસું છે, રવિ પાકો વાવ્યા પહેલા પોતાની જમીનની જમીન ચકાસણી કરાવી.
- જમીનનો નમૂનો લેવા માટે જમીન પર કોદાળી કે ખુરપીથી V આકારનો રપ સેમી ઊંડો ખાડો કરવો. ખાડાની એક બાજુએથી ૨ થી ૩ સેમી જાડાઈનો થર આકૃતિ ૨ મુજબ નમુના માટે લેવો, આ રીતે ૮ થી ૧૦ જગ્યાએથી પ્રતિ હેક્ટર માટી લઈ બરાબર મિશ્ર કરી એક કિલોગ્રામ માટી ચકાસણી માટે તૈયાર કરવી, અને નજીકની જમીન ચકાસણી પ્રયોગશાળામાં આપવા.

એરંડા

વાનસ્પતિક
વૃદ્ધિ

લશ્કરી ઇયળ અને
ઘોડીયા ઇયળ

લશ્કરી ઇયળ અને ઘોડીયા ઇયળના નિયંત્રણ
માટે કલોરન્ટ્રાનીલપ્રોલ ૧૮.૫% એસસી ૩
મિલી અથવા ઇન્ડોક્સાકાર્બ ૧૪.૫% એસસી
૫ મિલી અથવા એમામેક્ટીન બેન્ઝોએટ ૫%

ડબલ્યુજી ૪ ગ્રામ અથવા સ્પીનોસાડ ૪૫ એસસી ૨ મિલી ૧૦ લીટર પાણીમાં ઓગાળી
૧૫ દિવસના અંતરે બે છંટકાવ કરવા.

ચુસીયા પ્રકારની
જીવતો

- તડતડીયા, થ્રીપ્સ અને સફેદ માખીના નિયંત્રણ માટે ઉપદ્રવની શરૂઆતમાં લીંબોળીની મીંજ ૫૦૦ ગ્રામ (૫% અર્ક) અથવા

લીંબોળીનું તેલ ૫૦ મિ.લી. અથવા લીમડા આધારિત તૈયાર કીટનાશકનો ૧૦ મિ.લી. (૫ ઇસી) થી ૫૦ મ.લી. (૦.૦૩ ઇસી) ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો.
વધુ ઉપદ્રવ હોય તો ફ્લોનીકામાઈડ ૫૦ ડબલ્યુજી ૩ ગ્રામ, થાયાક્લોપ્રિડ ૪૮ એસસી ૫ મિ.લી અથવા ડાયફેન્થ્યૂરોન ૫૦ ડબલ્યુપી ૧૦ ગ્રામ અથવા ડીનોટેક્ટ્રાન ૨૦ એસજી ૩ ગ્રામ અથવા ક્લોથીઆનિડીન ૫૦ ડબલ્યુડીજી ૪ ગ્રામ અથવા ફીપ્રોનીલ ૫ એસસી ૨૦ મિ.લી અથવા એસીફેટ ૫૦%+ ઇમિડાક્લોપ્રીડ ૧.૮% એસપી ૧૦ મિ.લી પ્રતિ ૧૦ લીટરપાણીમાં મિશ્ર કરી છંટકાવ કરવો.

સુકારો

ટ્રાયકોડર્મા પાઉડર ૨.૫ કિલોગ્રામ પ્રતિ હેક્ટર દીવેલીના ખોળ સાથે જમીનમાં આપવો.

કપાસ

વાનસ્પતિક
વૃદ્ધિ થી
ચાબખા
અવસ્થા

પાન પીળા/લાલ
પડી જવા

- પોષક તત્વોની ઉણપના લીધે કપાસના પાન પીળા અને લાલ થઈ જતા હોય તો, તાત્કાલીક પોષક તત્વોની પૂર્તિ કરવા બજારમાં મળતા ૧૯-૧૯-૧૯ (ના. ફો. પો.) એક પંપમાં ૧૦૦ ગ્રામ અને માઈક્રોમીકસ (ગ્રેડ-૪) ૨૫ ગ્રામ નાખી બે થી ત્રણ વાર છંટકાવ વરાપે કરવો જોઈએ. જેથી પાન પીળા/લાલ થતા અટકાવી શકાય.

કૂલ ચાપકા ખરી
જવા

- કપાસના પાકમાં કૂલ ચાપકા ખરી જતા અટકાવવા માટે નેચેલીક એસેટિક એસીડ ૪.૫% દવા ૫ મિલી પ્રતિ દસ લીટર વરાપ થયે છંટકાવ કરવો.

- બી.ટી. કપાસનું વાવેતર કરતા ખેડૂતોને વધારે ઉત્પાદન, અને કપાસની સારી વૃદ્ધિ કરવા ૫૦ દિવસે અને ૭૦ દિવસે ૩૦ પીપીએમ (૦.૩ ગ્રામ/૧૦ લી. પાણીમાં) વૃદ્ધિ વર્ધક નેપ્થેલીન એસિટીક એસિડનો છંટકાવ કરવાથી પાનનાં હરિતદ્રવ્યમાં, પાનની જાડાઈમાં, ચાંપવામાં, સિમ્પોડીયાની લંબાઈ તેમજ જીંડવાની સંખ્યામાં વધારાના કારણે ઉત્પાદનમાં વધારો થાય છે.

ગુલાબી ઈયળ

ઈંડા

ઈયળ

બ્રોશિયો

પુંખત

- કપાસમાં

ગુલાબી ઈયળની મોજણી માટે પ્રતિ એકરે બે ફેરોમેન ટ્રેપ (લ્યુર સાથે) લગાડવા, રોજ ફૂદાની સંખ્યા તપાસવી અને સતત ૩ દિવસ સુધી સરેરાશ ૮ નર ફૂદા પકડાય તો લીંબોળીના મીંજ ૫% અથવા લીંબોળીનું તેલ ૫૦ મિલી પ્રતિ ૧૦ લીટર છંટકાવ કરવો.

- [ગુલાબી ઈયળના સંપૂર્ણ સંકલિત નિયંત્રણની માહિતી માટે અહી ક્લિક કરો](#)

ખૂણિયા ટપકાં

- ૧ ગ્રામ સ્ટ્રેપ્ટોમાયસીન સલ્ફેટ + ૪૦ ગ્રામ કોપર ઓક્સિક્લોરાઇડ ૫૦ વેપા ૧૦ લિટર પાણીમાં મિશ્ર કરી છંટકાવ કરવો

મૂળનો સડો

- કર્બેન્ડાઝીમ ૫૦ વેપા ૧૦ ગ્રામ અથવા કોપર ઓક્સી કલોરાઇડ ૨૦ ગ્રામ પ્રતિ ૧૦ લીટર પાણી માં મિશ્ર કરી રોગીષ્ઠ છોડ ની આજુબાજુ ડ્રિન્ચિંગ કરવું.

મોલો-મશી, શ્રીપ્સ, સફેદ માખી, તડતડીયા

- તડતડીયા, શ્રીપ્સ અને સફેદ

માખીના નિયંત્રણ માટે મોનોફોટોફોસ (૦.૦૫%) ૧૫ મી.લી. અથવા ડાયમીથોએટ (૦.૦૩%) ૧૫ મી.લી. ૧૦ લીટર પાણીમાં ઓગાળી ૧૫ દિવસના અંતરે જરૂરીયાત મુજબ છંટકાવ કરવો. સફેદ માખીના નિયંત્રણ માટે એસિટામેપ્રાઇડ ૨૦ એસ. પી. ૩ ગ્રામ ૧૦ લીટર પાણીમાં નાખી છંટકાવ કરવો.

ચણા

ખેત આયોજન

વાવેતર

- ચણાનું વાવેતર ૨૫-૨૬ ઓક્ટોબર બાદ જ્યારે દિવસનું સરેરાશ તાપમાન ઘટીને ૨૫ થી ૩૦° સે. થાય ત્યારે કરવું હિતાવહ છે. (આગામી અઠવાડિયા માં આ તાપમાન ૩૦ થી ૩૨ સે રહેવાનું હોય ચણાના વાવેતર માટે સાનુકુળ કહી શકાય નહિ.)
- ચણાના વાવેતર માટે જાત અને બિયારણની પસંદગી કરવી.
- નવેમ્બરનાં પ્રથમ પખવાડીયા દરમ્યાન પિયત ચણાની જાતોનું વાવેતર કરવું. બિનપિયત ચણાની જાતોનું વાવેતર ઓક્ટોબરના છેલ્લા અઠવાડીયાથી કરી શકાય, જેના માટે બિયારણની વ્યવસ્થા કરવી.

ઘઉં	ખેત આયોજન અને જાત પસંદગી	વાવેતર	<ul style="list-style-type: none"> મહત્તમ તાપમાન ૩૨ થી ૩૪ °સે. અને લઘુત્તમ તાપમાન ૧૮ થી ૨૦ °સે. જેટલું નીચું જાય ત્યારે કરવું જોઈએ. ઘઉંના વાવેતર માટે જાત અને બિયારણની પસંદગી કરવી વહેલી વાવણી (૧૦ નવેમ્બર પહેલા): જી.જે.ડબલ્યુ ૪૬૩ સમયસર વાવણી (૧૫ થી ૨૫ નવેમ્બર: લોક-૧, જી.ડબલ્યુ-૩૬૬, ૪૫૧, ૪૬૬ મોડી વાવણી: (૨૬ નવેમ્બર થી ૧૦ ડીસેમ્બર): જી.ડબલ્યુ-૧૭૩, ૧૧, લોક-૧૧
		ખાતર	<ul style="list-style-type: none"> મધ્યમ પોટાશ ધરાવતી જમીનમાં મગફળી (ખરીફ) – ઘઉં (રવિ) પાક પદ્ધતિમાં ઘઉંના પાકને પ્રતિ હેક્ટરે ૩૦ કી. ગ્રા. પોટાશ (૧૫ કિગ્રા પાયાના ખાતર તરીકે અને ૧૫ કિગ્રા ૩૦ દિવસે) આપવાથી વધુ ઉત્પાદન મેળવી શકાય છે. પાયાના ખાતર તરીકે ૧૩૦ કી.ગ્રા ડીએપી, ૧૫ કિ.ગ્રા. યુરીયા અને ૧૦૦ કિ.ગ્રા. મ્યુરેટ ઓફ પોટાશ આપવું, જમીનમાં લોહ અને જસતનું પ્રમાણ ખામીયુક્ત અથવા મધ્યમ હોય તો ૧૫ કિગ્રા ફેરસ સલ્ફેટ અને ૮ કી.ગ્રા ઝીંક સલ્ફેટ પાયાના ખાતર તરીકે વાવણી વખતે દર વર્ષે જમીનમાં આપવું.
		નિંદામણ નિયંત્રણ	<ul style="list-style-type: none"> ઘઉંના પાકમાં હાથથી નિંદાણ નિયંત્રણ હિતાવહ છે. આમ છતાં મજૂરીની અછત હોય તો, વાવ્યા પછી અને ઉગાવા પહેલા (પ્રી-ઈમરજન્સ): પેન્ડીમિથાઈલ દવા ૧૦ લીટર પાણીમાં ૫૫ મિ.લી. પ્રમાણે ઓગાળી વાવેતરના પિયત બાદ ૪૮ કલાકની અંદર છંટકાવ કરવો. વાવ્યા પછી અને ઉગાવા બાદ (પોસ્ટ ઈમરજન્સ): ઉભા પાકમાં પહોળા પાનવાળા નિંદામણનું પ્રમાણ વધારે હોય તો વાવેતર બાદ ૩૦ થી ૩૫ દિવસે મેટા સલ્ફ્યુરોન ૮ ગ્રામ પ્રતિ ૧૦૦ લીટર પાણી એટલે કે ૦.૮ ગ્રામ પ્રતિ ૧૦ લીટર પાણીમાં ઓગાળી અથવા ૧૨ ગ્રામ ૨, ૪-ડી (એસ્ટર ફોર્મ) નિંદામણનાશક દવા ૧૦ લીટર પાણીમાં ઓગાળી છંટકાવ કરવો.
ધાણા	ખેત આયોજન અને જાત પસંદગી	વાવેતર	<ul style="list-style-type: none"> નવેમ્બરના પ્રથમ પખવાડિયામાં જમીનીની ફળદ્રુપતાને અનુકુળ ૩૦ થી ૪૫ સેમી હારમાં ઓરીને વાવેતર કરવું
		ખાતર	<ul style="list-style-type: none"> ૮ થી ૧૦ ટન છાણીયું ખાતર જમીન તૈયારી વખતે. વાવણી વખતે ૧૦ કિગ્રા નાઈટ્રોજન અને ૧૦ કિગ્રા ફોસ્ફરસ પાયાના ખાતર તરીકે
જીરું	ખેત આયોજન અને જાત પસંદગી	વાવેતર	<ul style="list-style-type: none"> વાવેતર સમય: નવેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડિયું
		જાતો	<ul style="list-style-type: none"> ગુજરાત જીરું-૪ (સરેરાશ ૧૧૦ દિવસે પાકતી જાત, વધારે ઉત્પાદન આપતી જાત) ગુજરાત જીરું-૫ (સરેરાશ ૯૨ દિવસે પાકતી જાત)
		ખાતર	<ul style="list-style-type: none"> હેક્ટરે ૮ થી ૧૦ ટન છાણીયું ખાતર જમીન તૈયાર કરતી વખતે જમીનમાં ભેળવી દેવું અને વાવણી વખતે પાયાના ખાતર તરીકે ૧૫ કી.ગ્રા. નાઈટ્રોજન અને ૧૫ કી. ગ્રા. ફોસ્ફરસ પ્રતિ હેક્ટરે આપવું.
લસણ	ખેત આયોજન અને જાત પસંદગી	જીવાત નિયંત્રણ	<ul style="list-style-type: none"> ઉઘઈના નિયંત્રણ માટે લીંબોળીનો ખોળ ૨૫૦ કિગ્રા પ્રતિ હેક્ટર આપવો ગંઠવા કૃમિના અસરકારક નિયંત્રણ માટે એરંડીનો ખોળ અથવા રાયડાનો ખોળ અથવા લીંબોળીનો ખોળ ૧ ટન પ્રતિ હેક્ટર પ્રમાણે વાવણીના બે ત્રણ દિવસ પહેલા જમીનમાં આપવું.
ડુંગળી (શિયાળું)	જમીનની તૈયારી	વાવેતર	<ul style="list-style-type: none"> ઘરું ઉછેર: સપ્ટેમ્બર-ઓક્ટોબર ફેર રોપણી: નવેમ્બર-ડીસેમ્બર જાતો: ગુજરાત સફેડ ડુંગળી-૧, પીળીપત્તી, તળજા લાલ, એગ્રીફાઉન્ડ લાઈટ રેડ, ગુજરાત જૂનાગઢ લાલ ડુંગળી-૧૧
		ઘરું ઉછેર	<ul style="list-style-type: none"> ઘરૂવાડીયા માટે પસંદ કરેલ જમીનમાં થોડી ઊંડી ખેડ કરી ૪ થી ૫ મીટર લંબાઈ અને ૯૦ થી ૧૨૦ સે.મી. પહોળાઈના ગાદી કચારા બનાવવા.

			<ul style="list-style-type: none"> એક હેક્ટરના રોપાણ માટે ૪ થી ૫ ગુંઠાનું ધરૂવાડીયું બનાવવું. જેમાં ૨૦૦ થી ૩૦૦ કિ.ગ્રા. છાણિયુ ખાતર તથા ૪૦ થી ૫૦ કિ.ગ્રા. એરડીનો ખોળ જમીનમાં ભેળવી જમીન તૈયાર કરવી. રાસાયણિક ખાતરમાં નાઈટ્રોજન ૫ કિ.ગ્રા., ફોસ્ફરસ ૨.૫ કિ.ગ્રા. અને પોટાશ ૨.૫ કિ.ગ્રા. પ્રમાણે ક્યારાની અંદર બધુ ખાતર પંખી પંજેઈથી જમીન સાથે ભેળવવું. વધુમાં ધરૂવાડીયા માટે બીજનું પ્રમાણ ૮ થી ૧૦ કિ.ગ્રા./હે. રાખવું તેમજ બીજને ઉપયોગમાં લેતાં પહેલા થાયરમ ૨ ગ્રામ/કિ.ગ્રા. બીજ પ્રમાણે પટ આપવો.
તરબૂચ	વાવેતર	વાવેતર	<ul style="list-style-type: none"> શિયાળાની ઋતુનું ફળ મેળવવા માટે કે જ્યારે સારા બજારભાવ મળે તે માટે વરસાદ પૂરો થાય કે તરત સાટેમ્બર થી ઓક્ટોબર ના અંત સુધીમાં તરબુચનું વાવેતર કરવું જેથી તેને ૫૫ દિવસ સુધી ગરમી મળે અને વાનસ્પતિક વિકાસ થઈ જાય પછી ઠંડી પડે તો પણ એના ફળ ના વિકાસ માટે કઈ વાંધો આવતો નથી.
શાકભાજી		ધરૂં ઉછેર/રોપણી વાવેતર	<ul style="list-style-type: none"> મરચી,ટમેટી, રીંગણ, અને કોબીઝના ધરૂં તૈયાર કરવા (ગ્રીન શેડ નેટમાં અને નેટની ઊંચાઈ ૬.૫ ફૂટ રાખવી) ગાદી ક્યારા બનાવી તેમાં બીજનું વાવેતર કરવું. ધરૂં તૈયાર હોય તો ફેર રોપણી કરવી. જમીન જન્ય ફૂગનો ઉપદ્રવ ના થાય તે માટે બીજને મેન્કોઝેબ અથવા થાયરમ અથવા વીટાવેક્ષ પૈકી કોઈ એક દવાનો ૨-૨.૫ ગ્રામ પ્રતિ કિલો બીજ મુજબ પટ આપવો. તેમજ વાવેતર બાદ ૧૦-૧૫ દિવસે મેન્કોઝેબ ૭૫ % વે.પા.નું ૨.૫ ગ્રામ પ્રતિ લીટર પાણીમાં મિશ્ર કરી ધરૂના ક્યારામાં ડ્રેન્ચિંગ કરવું જેથી સુકારો ના આવે.
		પાનકોરીયું	 <ul style="list-style-type: none"> પાનકોરીયાના નિયંત્રણ માટે સ્પીનોસાડ ૪૫ એસસી ૩ મીલિ અથવા સાયાન્ટ્રાનિલીપ્રોલ ૧૦ ઓડી ૨૦ મીલિ ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો.
		ધરૂ મૃત્યુ/ ધરૂનો કોહવારો	 <ul style="list-style-type: none"> રોગ દેખાય ત્યારે એઝોક્સિસ્ટ્રોબીન ૨૩ એસસી ૧૦ મિ.લિ. ૧૦ લિટર પાણી અથવા ફેનામીડોન ૧૦% + મેન્કોઝેબ ૫૦% વેપા ૩૦ ગ્રામ ૧૦ લિટર પાણીનો છંટકાવ કરવો અથવા મેટાલેક્ષીલ એમઝેડ ૬૮ વેપા ૨૦૦ લિટર પાણીમાં ૩૨ ગ્રામ મુજબ ઓગાળી એક ગુંઠા વિસ્તારમાં ઝારાથી રેડવું અથવા બોર્ડો મિશ્રણનું દ્રાવણ ઝારાની મદદથી પ્રતિ ચોરસ મીટરે ૨ લીટર મુજબ આપવું.
		કોકડવા	 <ul style="list-style-type: none"> રોગનો ફેલાવો સફેદમાખીથી થતો હોઈ તેના નિયંત્રણ માટે મરચીના પાકમાં પાયરીપ્રોક્ષીફેન ૧૦ ઇસી ૧૬.૬૭ મિ.લિ. પ્રતિ ૧૦ લિટર પાણી તેમજ ટામેટીના પાકમાં સાયાન્ટ્રાનિલીપ્રોલ ૧૦.૨૬ ઓડી ૧૮ મિ.લિ. અથવા ડાયમિથોએટ ૩૦ ઇસી ૧૦ મિ.લિ. અથવા સ્પાયરોમેસીફેન ૨૨.૯ એસસી ૧૨.૫ મિ.લિ. અથવા થાયમેથોક્ઝામ ૨૫ ડબલ્યુજી ૪ ગ્રામ અથવા ઇમીડાક્લોપ્રીડ ૧૭.૮ એસએલ ૩ મિ.લિ. પ્રતિ ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો.
લીંબુ	ફળ/ફૂલ અવસ્થા	લીંબુનું પતંગિયું	 <ul style="list-style-type: none"> નર્સરીમાં રોપાઓ ઉપરની તથા જ બગીચામાંથી ઇંચળોનો હાથથી વીણીને નાશ કરવો. ઉપદ્રવની શરૂઆતમાં લીમડાની લીબોળીની મીજનો ભૂકો ૫૦૦ ગ્રામ (૫ % અર્ક) ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવીને છંટકાવ કરવો.
		સામાન્ય	<ul style="list-style-type: none"> કિવનાલફોસ, ૨૫ ઇસી ૨૦ મિ.લિ. ૧૦ લિટર પાણીમાં મિશ્ર કરી છંટકાવ કરવો. ઉનાળામાં વધુ ફાલ લેવા માટે ચોમાસું પૂરું થયા બાદ વાડીને ખેડી નાખવી અને ૨૦ દિવસ સુધી જમીનને તપવા દેવી, સુકી અને રોગીસ્ટ ડાળીઓ કાપી દૂર કરવી અને બોર્ડો મિશ્રણ

નો છંટકાવ કરવો, ૨૦ દિવસ બાદ ભલામણ મુજબ ખાતર આપી હળવું પિયત આપવું જેથી ફૂલો આવવાની શરૂઆત થશે. ઘણી વખત આવી માવજત આપ્યા બાદ વાનસ્પતિક વૃદ્ધિ થવાથી ફૂલો આવતા નથી આવા સંજોગો માં ૧૦ ppm 2.4.D. અથવા ૫૦ ppm NAA નો ૧% યુરિયા દ્રાવણ સાથે છંટકાવ કરવો.

પાનકોરીયું

- લીંબુમાં નવી ફૂટ નીકળતી હોય ત્યારે છટણી કરવી નહીં.
- વારંવાર નાઈટ્રોજનયુક્ત ખાતરો આપવા નહીં.
- ઉપદ્રવની શરૂઆતમાં લીમડાનું તેલ ૫૦ મિ.લિ. અથવા લીમડા અધારિત તૈયાર કીટનાશક ૨૦ મિ.લિ. (૧ ઇંસી) થી ૪૦ મિ.લિ. (૦.૧૫ ઇંસી) અથવા લીમડાનો ખોળ ૧ કિ.ગ્રા. ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો.
- ડાયમીથોએટ ૩૦ ઇંસી ૧૦ મિ.લિ. અથવા એસીફ્ટેટ ૭૫ એસપી ૧૦ ગ્રામ અથવા કિવનાલકોસ ૨૫ ઇંસી ૨૦ મિ.લિ. અથવા ફેનવાલરેટ ૨૦ ઇંસી ૫ મિ.લિ. અથવા સાયપરમેથ્રિન ૨૫ ઇંસી ૪ મિ.લિ. અથવા ડેલ્ટમેથ્રિન ૨.૮ ઇંસી ૫ મિ.લિ. ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવીને છંટકાવ કરવો. જરૂર જણાય તો ૧૫ દિવસ બાદ બીજો છંટકાવ કરવો.

પશુપાલન

- નવજાત બચ્ચાને ખીરૂ પીવડાવો.
- પશુઓનું સ્વસ્થ પરીક્ષણ કરાવવું.
- લીલો ઘાસચારો (મકાઈ, જુવાર અને અન્ય) વધુ હોય તો સાયલેજ બનાવવું.
- પશુઓને સ્વચ્છ, જંતુ સહિત, નિર્મળ પાણી પીવડાવવું.
- પશુઓને ખનીજ ઇંટો ચટાડવી.
- પશુ રહેઠાણની સફાઈ કરી, ચૂનો લગાડવો.
- ઓક્ટોબર મહિનાનાં છેલ્લા અઠવાડિયાથી ઓટ, બાજરી, મકાઈ, બરસીમ, રજકો, સૂર્યમુખી અને ચિકોરીની વાવણી કરવી.

વિષય નિષ્ણાંત
કૃષિ હવામાનશાસ્ત્ર

District Agrometeorological Unit (DAMU)
Gramin Krishi Mausam Seva (GKMS)
Krishi Vigyan Kendra
Junagadh Agricultural University
Amreli-365601
Phone: 02792-227122

Issued jointly by Junagadh Agricultural University and India Meteorological Department

आजदी
का
अमृत महोत्सव
#AmritMahotsav

Join our Telegram channel and block wise WhatsApp groups

Amreli District Agromet Advisory Service bulletin. No. 086(2023)
Date:30-10-2023

Significant weather of past week, Amreli

Parameter	24-10-23	25-10-23	26-10-23	27-10-23	28-10-23	29-10-23	30-10-23
1 Rainfall (mm)	0	0	0	0	0	0	0
2 Max.Temp.(°C)	36.5	36.0	36.8	36.3	35.4	35.6	35.5
3 Min.Temp.(°C)	22.8	23.1	22.0	21.7	20.9	21.2	21.2
4 RH-I (%)	88	76	74	76	84	84	44
5 RH-II (%)	23	20	19	22	24	20	22
6 Wind Speed (kmph)	6.9	6.2	5.9	5.7	5.4	5.2	5.7
7 Total CC (octa) out of 8	0	0	0	0	1	0	1

Weather Forecast from 31/10/2023 to 04/11/2023

#	Parameter	31/10/2023	01/11/2023	02/11/2023	03/11/2023	04/11/2023
1	Rainfall (mm)	0	0	0	0	0
2	Max.Temp.(°C)	36	36	36	36	36
3	Min.Temp.(°C)	20	21	21	21	21
4	RH-I (%)	43	40	38	42	37
5	RH-II (%)	20	23	21	19	17
6	Wind Speed (kmph)	10	11	11	11	12
7	Wind Direction(deg.)	116 ESE	101 E	70 ENE	112 ESE	79 E
8	Total CC (octa) out of 8	0	0	0	1	0

Note: Above forecast is the average situation of whole district

Agro-Advisory

**Weather
Summery**

- The weather in Amreli District is likely to be moderate humid and partly cloudy or clear sky next 5 days.
- No probability of rainfall from 31 October to 04 November over the district.
- The maximum temperature is likely to be **36 °C**. The minimum temperature is likely to be **20-21° C** in next five days.

- Wind direction likely from ENE-ESE **wind gust speed likely 10 to 12 km/h.**

Extended Range weather forecast: The isolated very light to light rainfall likely over saurashtra region from 07 to 09 November. Maximum temperature likely to be 34-38 °C and minimum temperature likely to be 20-23 °C over the district.

General Advisory

- Farmers are advised to use light trap to keep a check on pest population. This causes less damage to useful insects. For making a light trap, a bulb should be fixed above a tumbler (either plastic or tin) having a mixture of water and few drops of Rogor or kerosene. The insects get attracted towards the light, fall in the solution and die.
- It is advisable to Sowing of chickpeas after 26-27 October when the average temperature drops to 25 to 30° C.
- Sowing the timely variety of wheat when maximum temperature down at 32 to 34 °C and minimum temperature lies between 18 to 20 °C.
- To prevent the environment, human health and soil health by adopt organic farming.
- Botanical pesticides, bio-pesticides (Beauveria bassiana, Bacillus thuringiensis, Metarhizium, Trichoderma spp., Pseudomonas), Pheromone trap, Light trap, Bio-fertilizers, Cow based farming, Prakrutik Farming, zero budget farming can be adopt for the organic farming.
- Farmers should be alert due to light rainfall forecasted in subsequent week, Harvest the matured crops early, Threshing it as soon as possible, transport it to safe places or godowns.

SMS Advisory:

- Install Pheromone traps @ 40-45 / ha. For control of pink ballworms in cotton.

Crops	Crop Stage	Practices	Advisory
Ajwain	Land Preparation and sowing	Land preparation	<ul style="list-style-type: none"> • Prepare the land for sowing of Ajwain by 2 to 3 cultivation • Apply DAP @ 44 kg and Urea @ 26 kg per hectare according to soil testing report.
		Sowing	<ul style="list-style-type: none"> • Sowing should be in 1st fortnight of November. • Improved varieties: Gujarat Ajwain-1,2. • Apply light irrigation immediately after the sowing. • Apply spray of pendimethalin 30 EC @ 3.33 litre/ha as pre-emergence for effective weed control.
Mustard	Land Preparation and sowing	Mixed cropping	<ul style="list-style-type: none"> • Mustard (3.5 kg seed rate) can be sowing as a mixed crop with lucerne (5 kg seed rate).
Groundnut	Pegging and Pod development Maturity	Harvesting	<ul style="list-style-type: none"> • As the groundnut matures, immediately after the water is drained off, when there is enough moisture in the soil, the standing type groundnut plants should be pulled and picked, while the semi-wild and welled groundnuts

should be collected by bullocks (ramps) or tractors, small stones. (heaps) of curry left to dry in sunlight for 6 to 7 days in the field.

Rabi crops	General advisory	Soil Testing	<p>આકૃતિ-૧ : ખેતરના વિસ્તાર મુજબ જમીનના નમૂના લેવાના સ્થળ નક્કી કરવા. આકૃતિ-૨: જમીનનો નમૂનો લેવાની રીત</p>	<ul style="list-style-type: none"> Make 25 cm of V shape in soil by farm implement, take 2 to 3 cm of layer from the deep soil. Take this type of sample from 8 to 10 spot from 1 hectare in reference to figure-1 and well mixed it and use 1 kg soil for the soil testing.
Castor	Vegetative Growth	Semilooper and spodoptera		<ul style="list-style-type: none"> Spray chlorantraniliprole 18.5 SC @ 3.0 ml or 14.5 SC @ 5.0 ml or emamectin benzoate 5 % WG @4.0 g or spinosad 45 SC @ 2.0 ml in 10 liters of water at an interval of 15 days for control of Semilooper and spodoptera.
		Sucking pests		<ul style="list-style-type: none"> apply spray of neem seed kernal powder 500 g or neem oil 50 ml in 10 litre of water at the initiation of the infestation. Apply spray of flonicamid 50 WG @ 30 g or Diafenthiuron 50 WP 10 g or Dinotefuran 20 SG 3 g or Clothianidin 50 WDG 4 g or Fipronil 5 SC 20 ml or Acephate 50%+ Imidacloprid 1.8% SP 10 ml in 10 litre of water.
		Wilt	<ul style="list-style-type: none"> Applying Trichoderma spp. @ 2.5 kg per hectare with castor cake in the soil. 	
Cotton	Vegetative to first square	Yellowing Leaves of cotton	<ul style="list-style-type: none"> If there is observed cotton leaves yellow and red, then spray 19-19-19 (N.P.K) @ 100g and Micromix (Grade-4) @ 25g per pump in 2 to 3 replications in clear weather condition. 	

		Shading of flowers and squares	<ul style="list-style-type: none"> Apply spray of nepthalic acetic acid 4.5% @ 5 ml in 10 litre of water.
		Pink Bollworm	 <ul style="list-style-type: none"> To survey pink bollworm in cotton, install two pheromone traps (with lure) per acre, check the average 8 male adults per days trapped for 3 consecutive days, then spray neem seed kernel extract 5% or neem oil @ 50 ml per 10 litres of water.
		Angular leaf spot	 <ul style="list-style-type: none"> Spray streptomycin sulphate @1 g + copper oxychloride 50 WP @40 g in 10 liters of water.
		Root rot	 <ul style="list-style-type: none"> Mix Carbendazim 50 WP @ 10 gm or Copper Oxychloride 20 gm in 10 liters of water and apply in the root zone around the wilting plants.
		Sucking pests	 <ul style="list-style-type: none"> Apply monocrotophos 0.05% @ 15 ml of Dimethoate 0.03% @ 15 ml in 10 lit of water @ 15 days of interval. If there is more infestation of whitefly, spray acetamiprid 20 SP @ 3 g in 10 lit. of water.
Chickpea	Crop planning	Sowing	<ul style="list-style-type: none"> It is advisable to Sowing of chickpeas after 26-27 October when the average temperature drops to 25 to 30° C. Sowing the irrigated varieties from first fortnight of November, and non-irrigated varieties in last week of October month.
Wheat	Land Preparation	Sowing	<ul style="list-style-type: none"> Sowing the timely variety of wheat when maximum temperature down at 32 to 34 °C and minimum temperature lies between 18 to 20 °C.

	and Variety selection		<ul style="list-style-type: none"> • Early sowing: (before 10th November): GJW-463. • Timely Sowing: (15th to 25th November): Lok-1, GW-366, 496. • Late sowing: (26th November to 10th September): GW-173,11 and Lok-11.
		Fertilizer	<ul style="list-style-type: none"> • Farmers can gain more economic benefit by application of Potassium @ 30 kg (15 kg as a basal dose and 15 kg as supplement dose at 30 days after sowing) for soil having medium range of potash and previous crop is groundnut in kharif. • Apply DAP @ 130 kg, Urea @ 15 kg and MOP @ 100 kg per hectare as a basal dose. • Apply zink sulphate @ 8 kg and Ferus sulphate @ 15 kg every year if there are deficiency of zinc and iron.
		Weed management	<ul style="list-style-type: none"> • Hand weed control is advisable in wheat crop. However, if there is a shortage of labor, • Pre-Emergence: Appy Pendimethalin @ 55 ml in 10 liters of water. Spray after 48 hours after irrigation of sowing. • Post emergence: Apply metsulfuron-methyl @ 0.8 g/10 lit. water 30 to 35 days after sowing for the control of broad leaves weeds.
Corriender	Land Preparation and Variety selection	Sowing	<ul style="list-style-type: none"> • Recommended variety: Gujarat Corriender-2. • Sowing time: 1st fortnight of November.
		Fertilizer	<ul style="list-style-type: none"> • Apply FYM @ 8 to 10 t/ha during land preparation, and Nitrogen @ 10 kg and Phosphorous @ 10 kg per hectare during sowing.
Cumin	Land Preparation and Variety selection	Sowing	<ul style="list-style-type: none"> • Sowing time: 1st fortnight of November.
		Variety	<ul style="list-style-type: none"> • Gujarat cumin-4 (High yielding and 110 maturity days) • Gujarat cumin-5 (Matured in 92 days)
		Fertilizer	<ul style="list-style-type: none"> • Apply FYM @ 8 to 10 t/ha during land preparation, and Nitrogen @ 15 kg and Phosphorous @ 15 kg per hectare during sowing.
Garlic	Land Preparation and Variety selection	Sowing	<ul style="list-style-type: none"> • Sowing time: October 1st to 21. • Varieties: Gujarat Garlic-3,4, Gujarat Junagadh Garlic-5, Yamuna Safed-2, 3.
		Land Preparation	<ul style="list-style-type: none"> • Apply FYM @ 10 to 15 t/ha. • Or Apply DAP @ 110 kg, Urea @ 11 kg and MOP @ 85 kg per hectare according to soil testing report and soil requirement.

Onion	Land Preparation and Variety selection	Sowing	<ul style="list-style-type: none"> Seedling: September to October Transplanting: November-December Varieties: Gujarat White Onion-1, Pili Patti, Talaja Red, Agrifound light red, Gujarat Junagadh Red onion-11
		Seedling	<ul style="list-style-type: none"> Prepare raised bed (4 to 5 m* 1 to 1.2 m). 400 to 500 square meter area of seedling Required for 1 hectare of transplanting. Apply FYM @ 200 to 300 kg and Castor cake @ 40to 50 kg per 4 to 5 R land. Or Apply Nitrogen @ 5 kg, Phosphorus @ 2.5 kg and Potassium @ 2.5 per 500 square meters for nutrient management by chemical fertilizer. Seed rate: 8 to 10 kg/ha, Treat the seed with thiram or captain @ 2 g/kg seed.
Water Melone	Sowing		<ul style="list-style-type: none"> For take good market return sowing of water melone should be done in september and october month
Vegetable Crops		Transplanting	<ul style="list-style-type: none"> Carry out transplanting for tomato, chili, brinjal and early cauliflower those who have seedlings ready for T.P. To prevent soil borne disease drenching of nursery bed should be done with Mencozeb 75 % WP @ 2.5 gm/ litre of water after 15 DAS.
		Damping off	 <ul style="list-style-type: none"> When the disease appears, spray azoxystrobin 23 SC @10 ml or fenamidone 10% + Mancozeb 20% WP 30 gm in 10 liters of water or drenching of metalaxyl MZ 68 WP @ 32 g in 200 liters of water per 100 square meter or spply bordeaux mixture @ 2 litre per square meter.
		Leaf curl	<ul style="list-style-type: none"> Pyriproxyfen 10 % EC @ 17 ml or Cyantraniliprole 10.26 % OD @ 18mlin 10 litre of water
Citrus	Lemon Butterfly		 <ul style="list-style-type: none"> Hand picking and destroy the larvae from the orchard. Spray neem seed kernal extract 500 g (5%) in 10 liter water at intial stage of pest.
		General	<ul style="list-style-type: none"> Cultivate the field after withdrawal of monsoon and expose the soil for the 20 days, remove the dry trunks and apply spray of Bordeaux mixture, apply recommended fertilizer dose after 20 days and irrigate the orchard to increase the flowering and the yield in summer. If there less flowering due to vegetative growth, apply spray of 10 ppm 2-4-D, or 50 ppm NAA + 1% urea.

Leaf miner

- Apply monocrotophos 0.05% @ 15 ml of Dimethoate 0.03% @ 15 ml in 10 lit of water @ 15 days of interval. If there is more infestation of whitefly, spray acetamiprid 20 SP @ 3 g in 10 lit. of water.

Livestock

- A new born calf should be given colostrum.
 - Health checkup should be done of animals.
 - Sowing to be done of fodder pearl millet, maize, lucern, sunflower at the end of the month
 - Clean water should be given to the calf.
 - Applying the lime after the cleaning of animal shed.
 - licking Mineral bricks to animals.
 - Sowing to be done of fodder pearl millet, maize, lucern, sunflower at the end of the month
-

**Subject Matter Specialist
Agrometeorology**